

Good practice: samenwerking IVN en technasia

■ Wortelschraapsel als ondervloer en patat voor insecten

Door Anna Bilker (senior projectleider IVN Flevoland), Koen Baart (junior projectleider IVN Noord Holland - Utrecht) en Wilco Zwennis (netwerkcoach Stichting Technasium)

Technasiumprojecten zonder duurzaam karakter? In deze tijd is het haast ondenkbaar dat leerlingen nog ontwerpen en onderzoeken zonder een duurzame bril op. Een bril die het Instituut voor Natuureducatie en Duurzaamheid (IVN) al jaren op heeft. Daar waar IVN in het verleden vooral bekend stond als een natuurorganisatie heeft het zich ontwikkeld tot een strategische partner in de driehoek overheid, bedrijfsleven en onderwijs op het gebied van duurzaamheid. De driehoek waar de technasia ook erg actief in zijn. Niet verwonderlijk dus, dat de samenwerking tussen IVN en technasia steeds intensiever en structureler wordt. Een samenwerking met als voortrekker de provincie Flevoland. Hoe kan het ook anders, de meest vruchtbare provincie van Nederland.

Eindsymposium Scholier zoekt Waarde.
Foto: Ineke van Moorsel, IVN

Drie jaar geleden begon de samenwerking met een simpel mailtje aan een van de technatoren in Flevoland. Van het een kwam al snel het ander, en voor we het wisten was er een ondertekend convenant. De ideeën die op de website www.duurzamedinsdag.nl zijn ingediend vanuit Flevoland, vormden hiervoor de basis: de Flevolandse technasia zijn met enkele duurzame ideeën en hun indieners aan de slag gegaan met een O&O-project. IVN speelde hierbinnen een makelende en coördinerende rol.

Nu, drie jaar later, werken we vooral samen op de thema's duurzame energie, verwaarding van reststromen en circulaire economie. Daarnaast is IVN voor technatoren een meesterproefkloet, en verwijzen we voor vragen van docenten en leerlingen door naar contacten uit het provinciale netwerk. Vragen over bijvoorbeeld eetbare insecten, de bouw van een zelffiets of over bodemuitputting.

De samenwerking kon zich juist in deze provincie zo goed ontwikkelen, omdat duurzaamheidsthema's zoals energie en reststromen voor de Provincie Flevoland belangrijke thema's zijn. Ook thema's als human capital, arbeidsmarktcommunicatie en het behoud van talent voor de provincie zijn hot items. Vandaar dat de Provincie Flevoland de samenwerking tussen IVN Flevoland en de technasia op verschillende manieren ondersteunt. Bijvoorbeeld door het Provinciehuis beschikbaar te stellen voor symposia.

Olie in het krakende tandrad

IVN staat midden in de samenleving. De organisatie weet welke vraagstukken er liggen bij het bedrijfsleven, is actief betrokken bij de uitvoering van provinciale beleidsplannen en is inmiddels ambassadeur van de technasia. Daar waar in het verleden de driehoek overheid, bedrijfsleven, onderwijs een krakend tandrad was, zorgt IVN voor voldoende olie om de samenwerking beter te laten draaien. IVN organiseert ondernemersbijeenkomsten waarin bedrijfsleven, HO en technasia een

Over IVN

IVN Instituut voor Natuureducatie en Duurzaamheid is een landelijke organisatie met ruim 23.000 vrijwilligers, verdeeld over 170 lokale afdelingen, en ruim 100 beroepskrachten, werkzaam bij provinciale vestigingen. IVN werkt aan een duurzame samenleving. Jongeren zijn voor IVN een belangrijke groep mensen om mee samen te werken. Wat op deze leeftijd indruk maakt, bepaalt de keuzes voor studie, beroep en manier van leven. Daarom geven wij jongeren zo graag een actieve rol in het meedenken over en onderzoeken van duurzaamheidsvraagstukken. Door hen een podium te bieden, zijn ze ook meer betrokken bij hun eigen leefomgeving en bij actuele maatschappelijke onderwerpen die in hun buurt spelen.

platform krijgen zichzelf te presenteren en elkaar te ontmoeten op belangrijke thema's die de provincies voor de toekomst hebben. Technasia werken dus niet alleen samen met een opdrachtgever, maar zijn tevens verzekerd van steun en interesse van provincies en gemeenten. Hiermee worden projecten voor scholieren nog echter en relevanter, wat meewerkt aan de motivatie van leerlingen. We zetten in op een structurele samenwerking die verder gaat dan het opzetten van ad hoc projecten. Door meerjarig samen te werken, kun je samen immers iets opbouwen en iets bereiken op thema's die voor alle partijen belangrijk zijn. Daarom kijkt IVN in de samenwerking met de technasia ook verder dan de O&O-opdrachten alleen. We zetten sterk in op netwerkbouw, ruchtbaarheid en community-vorming op de genoemde >>

Eindsymposium EnergyExploreLab provinciehuis Utrecht. Foto's: Koen Baart, IVN

EnergyExploreLab

Een andere succesvolle samenwerking is het EnergyExploreLab project. Binnen dit project verbinden IVN en Stichting Technasium het onderwijs met het bedrijfsleven en de maatschappij, door scholieren advies te laten uitbrengen over de toekomst van actuele duurzaamheidsvraagstukken. Door een goede samenwerking tussen IVN en Stichting Technasium hebben ruim 300 scholieren De Forensische Zorgspecialisten geadviseerd op het gebied van duurzame toepassingen voor platte daken, energiebesparende maatregelen en afvalbeheersing. De Forensische Zorgspecialisten valt onder één van de tien Utrechtse zorginstellingen die de komende jaren gezamenlijk het energieverbruik in hun gebouwen in steden gaan aanpakken.

In totaal is er voor dit project ruim 15.000 uur 'jr. projectadvies' besteed door scholieren aan het ontwikkelen van duurzame oplossingen. Op 23 januari 2016 is een selectie van de meest kansrijke ideeën gepresenteerd op het provinciehuis van Utrecht. Door een vakkundige jury samen te stellen en innovatieve ideeën zo concreet mogelijk te maken, gaat de opdrachtgever nu daadwerkelijk aan de slag met het inkopen van zonneboilers en zonnepanelen. Daarnaast wordt er een plan geïmplementeerd die cliënten van zorginstellingen bewust moet maken van hun energieverbruik.

thema's. Door samen te werken met meerdere technasiums scholen tegelijk aan hetzelfde thema, word je ook interessanter voor andere partijen zoals overheden en duurzame ondernemers. Die leren door deel te nemen aan één thematisch project ook van elkaar en van elkaars vraagstukken. En de technasia zelf leren ook van elkaar. Dit samenbrengen, makelen, koppelen, faciliteren en communiceren, zien we zelf als de belangrijkste rol voor IVN in deze samenwerking.

Op dit moment wordt het Jongeren Adviesbureau uitgebreid, waarin jongeren in de positie komen van junior adviseur voor duurzame vraagstukken van bedrijven, overheden en organisaties. Dit sluit natuurlijk prachtig aan op de wijze van werken van een technasium! Vandaar dat wij graag willen samenwerken met de technasiumnetwerken in andere provincies.

Uiteraard gaan we verder op de ingeslagen weg. Een nieuw convenant tussen IVN Flevoland en het Flevolands Technasium Netwerk is dan ook onderweg. En een beetje pionieren hoort natuurlijk ook bij Flevoland: we zien graag dat het 'Flevolands model' tussen IVN en technasiumnetwerken in andere provincies vervolg krijgt! ■

Jongeren aan de slag met reststromen

Wat gebeurt er wanneer je de creativiteit en denkracht van scholieren uit het voortgezet onderwijs inzet om oplossingen te bedenken voor vraagstukken van Flevolandse ondernemers op het gebied van reststromen? Dan wordt er bedacht dat je van wortelschraapsel dat overblijft na de productie van babycarrots, niet alleen wortelolie en wortelalcohol kunt maken, maar ook een ondervloer voor laminaat. En blijkt uit hun onderzoek dat zowel de huiskrekel als de morio-worm goed gedijen op restpartijen patat.

Technasiums scholieren uit Lelystad en Emmeloord lieten op 10 juni 2015 in het BioScience Center in Lelystad zien hoe reststromen uit de agrofood sector in de provincie beter verward kunnen worden. Op die middag presenteerden zij gezamenlijk hun ideeën aan een breed publiek van ondernemers en vertegenwoordigers uit onderwijs, gemeenten en de provincie Flevoland. Vervolgens gingen zij met deze partijen in gesprek over wat er volgens hen op het gebied van reststromen de komende jaren in Flevoland moet gebeuren.

Scholer zoekt waarde

De bijeenkomst was het sluitstuk van het eerste traject van het project 'Scholer zoekt waarde – jongeren aan de slag met reststromen', dat het afgelopen schooljaar op verschillende Flevolandse technasia heeft plaatsgevonden. Doel van dit project is om de denkracht en de creativiteit van jongeren in te zetten voor een oplossing van knellende vraagstukken over het beter verwaarden van bedrijfsreststromen.

Dit project is een initiatief van IVN Flevoland. IVN werkt hierin samen met Wageningen UR/ACRES, Plus-Ultra, Stichting Technasium en Technasium Netwerk Flevoland. Opdrachtgevers voor de leerlingen waren Delibugs en Marfo Food uit Lelystad en Topfresh B.V. uit Kraggenburg.